

Sopmysteriet

KAPITEL 1 EN GRIS I ÅTERVINNINGEN

Ali och Alva är hemma hos Alva. Det är eftermiddag och de har nyss kommit från fritids efter en lång och regnig dag.

”Jag är så himla hungrig i dag”, säger Ali och tar sista tuggan av sin macka.

”Jag med”, säger Alva och stoppar ner nya mackor i brödrosten.

De rostar den ena mackan efter den andra. Och håller upp det ena glaset mjölk efter det andra. När de har ätit klart plockar de undan tillsammans. Mjölkpaketet är tomt. Alva sköljer ur och plattar till det. Sedan öppnar hon skåpet under diskbänken och lägger mjölkpaketet med de andra pappersförpackningarna som ska till återvinningen.

Brödet är också slut. Ali lägger den tomma brödpåsen med de andra plastförpackningarna under diskbänken. Han torkar av bordet och plockar upp några ostkanter och en brödkant från bordet. Sedan slänger han dem i soporna.

”Nej, vad gör du?” säger Alva och visar att det finns en påse för matrester också. ”Alla matrester ska ligga i den här påsen”, säger hon.

Alis familj brukar inte sortera ut matrester. Han måste nog kolla med sina föräldrar om de också kan börja med det.

Matpåsen och påsen med plast blir fulla. Ali och Alva bestämmer sig för att gå ut med dem. De har ändå inget särskilt för sig, och det är första gången på hela dagen som det inte regnar.

”Är det ingen annan plast som vi borde ta med när vi ändå går till återvinningen?” undrar Ali. Och då får Alva syn på sin gamla sjungande leksaksgris i ett hörn. Den som hon lekte med när hon var liten. Och som de tänkt göra sig av med så länge. Den är av plast, så den får också följa med till återvinningen.

Ali och Alva slänger matpåsen utanför porten, och plasten i en av de gröna behållarna lite längre bort på gatan. Behållaren är proppfull, men de lyckas precis trycka in all sin plast.

När de kommer tillbaka sitter Felicia framför tv:n i vardagsrummet. Felicia är Alvas storasyster som är 17 år och går i gymnasiet.

Ali och Alva berättar för Felicia att de slängt den gamla leksaksgrisen.

”Bra va?” säger Alva. ”Vi har ju tänkt göra oss av med den så himla länge.”

Men Felicia tycker inte alls att de gjort något bra. Tvärtom.

”Den går ju på batterier. Då kan man inte slänga den i återvinningen! Det är farligt för miljön”, säger hon. ”Förresten får man inte slänga plastleksaker där heller. Det är bara för förpackningar.”

Ali och Alva känner sig jättedumma. De vill absolut inte förstöra miljön.

Vad ska de göra nu?

Möjliga diskussionsfrågor:

- Blir det mycket sopor hemma hos er också? När blir det sopor?
- Vilka sorts sopor sorterar ni hemma?
- Varför tror ni att man ska sortera soporna?

KAPITEL 2 DET STINKER!

Ali och Alva kastar på sig gummistövlar och jackor. Sedan springer de nerför trapporna i Alvas hus, och bort mot återvinningsstationen. Om de inte skyndar sig så hinner någon kanske köra iväg med återvinningen. Och då kommer de aldrig få tag på leksaksgrisen.



De springer så fort de kan. Men det är jobbigt att springa med gummistövlar. Dessutom måste de akta sig för alla stora vattenpölar. Alva är snabbare än Ali och hinner först fram. Hon går fram till behållaren för plastförpackningar. Den är helt tom. Det kan inte vara sant!

"Vad ska vi göra nu?", säger Ali.

"Det vet jag", säger Alva. "Vi har ju ett nytt mysterium att lösa!"

Sedan börjar de skratta. Äntligen ett nytt mysterium för deckarklubben!

"Okej, har vi några ledtrådar?" säger Ali. "Vet du vart förpackningarna tar vägen när någon hämtat dem?"

Alva har ingen aning. Det här kommer bli ett klurigt mysterium.

Men då ser Ali en lastbil utanför ett av höghusen längre bort på gatan. Bredvid bilen står en tjej med orange kläder. Hon tittar på när bilen lyfter upp soptunnor och häller ner sopor i bilen.

"Alva, kolla!", säger Ali.

"Åh! Vår första ledtråd!" säger Alva. "Det är säkert hon som har hämtat grisen. Det här blir ett enkelt mysterium!"

De skyndar sig fram till bilen och tjejen. När de kommer dit känner de soplukten. Det stinker. "Har du sett en leksaksgris?" frågar Alva medan hon håller för näsan.

Men det har tjejen inte gjort.

"Jag är ledsen, men det är svårt att se vad som finns bland soporna", förklarar hon. "Dessutom mosas soporna i bilen."

Åh nej!

"Men vad händer med soporna nu?" säger Ali till tjejen.

"Nu ska jag köra soporna till värmeverket. Där kommer soporna brännas upp och bli värme som vi använder i staden. Matpåsarna kör jag till ett annat ställe. De kommer bland annat förvandlas till biogas. Det är som bensin fast bättre för miljön", säger tjejen.

"Men plasten då?" undrar Ali.

"Plaståtervinningen? Nej, jag hämtar bara vanliga sopor och matrester. Det är en annan bil

som hämtar återvinningen från de gröna behållarna."

De går därifrån, men det är ingen idé att deppa. De har ju fått en ny ledtråd.

"Tjejen sa att det är en annan bil som hämtar återvinningen. Då får vi leta reda på den. Den kan inte ha kommit så långt", säger Alva och hoppar jämfota i en stor vattenpöl.

Men åt vilket håll ska de gå för att leta? De tänker efter.

"Jag vet var det finns andra gröna behållare här i närheten. Vi går dit och kollar", säger Ali.

"Vi *springer* dit och kollar", säger Alva.

De springer förbi de stora höghusen, genom gångtunneln och bort till skolan. På gatan utanför finns gröna behållare. Men de ser ingen lastbil.

De fortsätter bort mot centrum. Men det finns ingen bil vid de behållarna heller. Ali och Alva sätter sig ner vid återvinningsstationen och hämtar andan. De är helt slut av springturen.

Det ligger kartonger och plastburkar bredvid behållarna.

"Varför kan folk inte slänga ordentligt?" säger Ali argt och de petar i grejerna i rätt behållare. Då hör de något bakom sig. Det låter som en bil. Ali och Alva vänder sig om.

Det är en lastbil.

Möjliga diskussionsfrågor:

- Vad skulle hända i en stor stad som Stockholm om ingen hämtade och tog hand om soporna?
- Vad händer med det som finns i den vanliga soppåsen?
- Vad händer med matresterna om man sorterar dem?
- Har ni sett gröna behållare för återvinning där ni bor? Eller kan ni lämna er återvinning i ett miljörum i ert hus?
- Varför sorterar inte alla människor sina sopor tror ni? Hur kan man få dem att förstå att de borde göra det?



KAPITEL 3 PLASTEN BLIR GUMMISTÖVLAR

En kille hoppar ut och går fram mot de gröna behållarna.

Det måste vara han som har hämtat grisen!

”Kan vi få kolla i din bil? Vi har slängt en grej fel”, säger Alva.

”Nej, det går tyvärr inte”, säger killen och börjar tömma återvinningsbehållarna. Först lyfter bilen upp behållaren med pappersförpackningar. Botten öppnas och allt åker ner i bilen. Ali och Alva ser mjölkpaket, papperspåsar och tomma toarullar flyga förbi.

Sedan gör bilen samma sak med plasten. Ali och Alva ser gamla smörpaket, plastpåsar och glasslådor. Tänk om de hade hunnit i tid! Då hade de kunnat rädda leksaksgrisen.

”Vad händer med plasten nu?” frågar Ali.

”Den blir nya grejer. De där stövlarna ni har på er till exempel. De är gjorda av plast från återvinningen!”

De frågar killen vad han tror kommer hända med deras leksaksgris.

”En leksaksgris? Varför sa ni inte det på en gång!?” säger killen och går in i bilens förarhytt.

När han kommer ut igen har han leksaksgrisen i handen.

”Är det den här ni menar?”

Ali och Alva tror inte sina ögon. Där är ju grisen!

”Den stack ut ur en proppfull återvinningsbehållare i dag. Och min lilla grabb har alltid önskat sig en sådan här”, säger killen. ”Men om den är er, är det klart att ni ska ha tillbaka den.” Han sträcker fram leksaksgrisen.

Men Ali och Alva vill ju inte alls ha tillbaka den. De skulle ju bara se till att den inte förstör miljön. Mycket bättre då att den får komma till användning.

”Ni anar inte hur glad min grabb kommer bli”, säger killen glatt.

Sedan hoppar han in i bilen.

”Men nästa gång”, säger han. ”Tänk på att sortera ut allt som har sladd eller batteri. Och åk med det till en speciell återvinningscentral eller miljöstation i stället.”

”Och om grejerna går att använda, så kan ni ju ge dem till någon som vill ha dem!”

Ali och Alva tittar efter bilen när den åker iväg. Plötsligt börjar det spöregna. Alva sträcker ut armarna och börjar dansa i regnet. Håret och kläderna blir alldeles blöta.

”Vi löste mysteriet!”, ropar hon genom regnet.

”Ja”, skrattar Ali och drar upp luvan över huvudet. ”Men det bästa var nog att vi räddade miljön.”

”Eller att vi gjorde så att en liten kille blev glad!” säger Alva och fortsätter dansa.

Sedan tar Ali av sig luvan och börjar dansa han med.

Möjliga diskussionsfrågor:

- Vad betyder ordet ”återvinning”?
- Varför är det bra att återvinna t ex plast istället för att göra ny plast?
- Vad händer om vi slutar att återvinna?
- Varför är det bättre för miljön att återanvända istället för att återvinna?
- Har ni saker som någon annan skulle kunna använda istället för att ni slänger dem?
- Hur kan ni göra för att det ska bli mindre sopor hemma? Hur kan ni minska mängden sopor i skolan?
- Varför tror ni att man ska lämna saker med sladd eller batteri till en miljöstation eller återvinningscentral?

